

Monumentnummer*: 519390

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 17 september 2001
Kadaster deel/nr 82947/91

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Dieren Rheden Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Dieren

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Dieren U 1696

Omschrijving**

Inleiding

Deze in een rijke Neo-Renaissancestijl opgetrokken VILLA met TUINHEK genaamd ELIZE kwam tot stand in 1894-1895 naar ontwerp van E. Lofvers. De villa's Zutphensestraatweg 28 en 30 vormen de weelderigste villa's van het complex met een rijke verscheidenheid aan architecturale elementen en siermotieven. De voortuin wordt door middel van een ijzeren hekwerk van de weg gescheiden.

Omschrijving

De villa is gebouwd op een nagenoeg rechthoekige plattegrond en heeft twee bouwlagen onder een afgeplat schilddak, waarvan het boven de voorgevel en de eerste traveeën van rechter- en linkerzijgevel gelegen dak als zelfstandig schilddak is behandeld. Dit dak is iets hoger opgetrokken en voorzien van leien in maasdekking. Op dit schilddak sluit een afgeplat schilddak aan dat gedekt is met gesmoorde pannen. De hoeken van het dak worden geaccentueerd door pironen met een smeedijzeren kruisbloemachtig motief. De gevels worden met uitzondering van de achtergevel afgesloten door een hoofdgestel bestaande uit een architraaf, een fries in metselmozaïek en een geprofileerde kroonlijst op bewerkte consoles. Het pand heeft een rondom lopende gepleisterde plint. De ingang bevindt zich in de rechter zijgevel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De drie traveeën brede VOORGEVEL heeft een risalerende middentravee die wordt afgesloten door een schoudergevel. De gevel wordt verlevendigd door horizontaal over de gevel lopende gepleisterde banden en gepleisterde aanzet- en sluitstenen. De hoeken van pand worden geaccentueerd door verticaal over de gevel lopende gepleisterde banden. De middentravee is voorzien van een vijfzijdige erker met een bovengelegen balkon waarvan de balustrade met vazen recent weer opnieuw is aangebracht.

De opvallende erker bestaat uit vijf bogen die door op een sokkelzone staande zuiltjes gedragen worden en die voorzien zijn van composietkapitelen. De kapitelen zijn in iedere zijde voorzien van een Romeins motief bestaande uit een A voorzien van twee gestileerde vleugels waarboven een halfronde lauwerkrans. De letter A is de beginletter van het Latijnse woord aquila dat adelaar betekent. De erker wordt aan de bovenzijde afgesloten door een in- en uitspringende geprofileerde kroonlijst. De erker heeft aan de voorzijde openslaande deuren. De overige zijden zijn voorzien van T-ramen. Op de verdieping een kruiskozijn met balkondeuren waarboven een blinde segmentboog (met bepleisteringsresten) met een boogveld met stucdecoratie met o.a. twee putti die een wapenschild dragen en planten en vruchtenmotieven. Boven de boog in de topgevel bevindt zich een rondboogvenster met stucomlijsting. De topgevel met schouderstukken heeft een getrapte gepleisterde omlijsting. De schouders en de geveltop waren oorspronkelijk van grote obeliskens voorzien. Deze werden echter rond 1940-45 verwijderd wegens instortingevaar. In de geveltop bevindt zich een medaillon met een uit de cirkelvorm naar voren komende kop. De linker- en de rechtertravee hebben op de begane grond rechthoekige vensters afgesloten door zware geprofileerde lijsten waarboven zich vervolgens blinde segmentbogen bevinden. De venster bezitten enkelruits schuiframen. De verdiepingvensters worden eveneens afgesloten door geprofileerde lijsten waarboven hier echter hanekammen zijn aangebracht. De vensters bezitten stolpramen met enkelruits bovenlichten.

Zowel boven de linker- als de rechtertravee bevindt zich een dakkapel met voluten en een vierzijdige torenspitsachtige bekroning met bolle vlakken voorzien van leien in maasdekking en uitlopend in een spits die eindigt in een smeedijzeren kruisbloemachtig motief.

In de LINKER ZIJGEVEL heeft de rechtertravee vensters als in de linkertravee van de voorgevel. De derde bouwlaag van de linkertravee bevat een rechtgesloten zesruits raam.

Asymmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL ter breedte van drie traveeën waarvan de rechtertravee met één verdieping verhoogd is onder een plat dak. De hoek achtergevel/rechter zijgevel is ter hoogte van de derde bouwlaag afgeschuind. Voor de linkertravee bevindt zich een uitbouw met bovengelegen balkon en waarin een recent verkleind venster (oor- spronkelijk bevond hier een 6-ruits schuifraam) en een tevens recent ingehakte deuropening. De verdieping heeft door een blinde segmentboog afgesloten dubbele balkondeur met een enkelruits bovenlicht. In het dakschild bevindt zich een later toevoegde dakkapel onder een plat dak. De smalle middentravee heeft op de begane grond een door een strek afgesloten glasdeur met twee ruiten waarboven zich twee vensters ter verlichting van het trappenhuis bevinden die beide afgesloten worden door een blinde segmentboog en voorzien zijn van ramen met T-indeling. De rechtertravee heeft over de volle breedte een houten serre (in de huidige vorm daterend uit ca. 1910) op een gewijzigde bakstenen borstwering voorzien van een roedenverdeling in de bovenlichten. De verdieping bevat een dubbele balkondeur met een enkelruits bovenlicht onder een blinde segmentboog. De verhoging heeft een groot rechtgesloten venster waarin zich een stolpraam bevindt met een tweeruits bovenlicht.

De linkertravee van de RECHTER ZIJGEVEL op de begane grond een blind venster met een omlijsting als in de voorgevel. De verdieping bezit eveneens een venster als in de voorgevel doch met een gewijzigd raam waarbij T-vorm gehandhaafd is. De linker- en middentravee worden gescheiden door een verticale gepleisterde band. De middentravee, die benadrukt wordt door de inspringende kroonlijst bevat de ingang bestaande uit een fraaie paneeldeur met twee smeedijzeren raamhekken en een bovenlicht. In het muurvlak

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

boven de ingang is een segmentboogje met gepleisterde aanzetstenen en idem sluitsteen opgenomen, de verdieping bezit een smal door een rondboog met gepleisterde aanzet- en sluitsteen afgesloten venster met een enkelruits schuifraam. De uitgebouwde rechtertravee heeft links een smal door een strek afgesloten venster met een enkelruits schuifraam. In het midden bevindt zich een groot eveneens door een strek afgesloten venster met een enkelruits schuifraam (met een tweeruits bovenlicht). Oorspronkelijk mogelijk als zesruits schuifraam uitgevoerd.

Het grotendeels bewaard gebleven INTERIEUR heeft ondermeer een vestibule en gang met een witmarmere vloer; een bijzonder fraai trappenhuis met rijk bewerkte houten begin- en eindbalusters; geprofileerde deuromlijstingen; paneeldeuren; kamers en suite met schuifdeuren met panelen; houten lambrizingen en rijk uitgevoerde stucplafonds in eclectische trant met o.a. aan de Lodewijk XIV stijl ontleende ornamentiek en diverse marmere schoorsteenmantels.

In het ijzeren TUINHEK, dat de voortuin van de weg scheidt, zijn een enkel en een dubbel draaihek aanwezig.

Waardering

VILLA ELIZE met TUINHEK, gebouwd in rijke Neo-Renaissancestijl in 1894-1895.

Architectuurhistorische waarden

- De villa is van belang als een bijzonder voorbeeld van een schilderachtige, bijzonder rijk uitgevoerde villa in Neo-Renaissancestijl uit de laatste jaren van de negentiende eeuw. - De villa is van belang omwille van de vrij gaaf bewaard gebleven hoofdvorm, de bijzondere en rijke detaillering en ornamentiek alsmede het karakteristieke materiaalgebruik.
- De villa is van belang vanwege de vrij gaaf bewaarde rijk uitgevoerde interieurs waardoor er sprake is van een bijzondere samenhang tussen in- en exterieur.
- De villa is van belang voor het oeuvre van de architect Eelco Lofvers. Stedebouwkundige waarden:
- Het pand heeft een ensemblewaarde als onderdeel van het complex door Lofvers ontworpen villa's. Het tuinhek is van belang als functioneel onderdeel van het villacomplex.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis